

2021-06-16

Ert Dnr: Ku2021/01113

Vårt Dnr: 24, u2021, 6/ds

Studieförbundens yttrande över Ds ”Vissa statliga insatser på musikområdet” (KU2021/01113)

Studieförbunden har tagit del av departementsskrivelsen ”Vissa statliga insatser på musikområdet” och lämnar våra synpunkter på delar av skrivelsen nedan.

Studieförbundens musikverksamhet

I skrivelsen nämns folkbildningen kort som en av flera statliga insatser på musikområdet. Skrivelsen tar upp tillhandahållande av replokaler samt studieförbundens omfattande cirkelverksamhet i musik. Detta är två exempel på studieförbundens roll för det lokala musiklivet. Ett vanligt år samlas över 90 000 personer för att spela populärmusik tillsammans inom något av de tio studieförbunden. De tio studieförbunden hade vid den senaste mätningen 2017 över 250 musikhus i fler än 100 av Sveriges kommuner och sammanlagt över 4 000 replokaler. Över hela Sverige erbjuder de tio studieförbunden replokaler, coachning, instrument, studiotid och kurser för att göra det möjligt för fler att spela musik, oavsett bakgrund och ekonomiska förutsättningar.¹

En verksamhet som däremot inte alls nämns i skrivelsen är studieförbundens kulturprogram.

En betydande del av studieförbundens musikverksamhet sker i form av musikaliska kulturprogram, det vill säga konserter och spelningar. Studieförbunden är arrangör och samarbetspart för många av Sveriges musikfestivaler, kulturnätter,

---

¹ Basen i svenskt musikliv (2019), Studieförbunden

kulturföreningar och spelställen. Studieförbundens konserter samlar flera miljoner besökare/deltagare varje år. År 2017 arrangerade studieförbunden minst en spelning i var och en av Sveriges kommuner.²

Vid det rundabordssamtal med musikaktörer som genomfördes i oktober 2020 framhöll flera aktörer bl a ”behovet av att stärka arrangörer och arrangörsledet (...) och att små aktörer i en utvecklingsfas kan stödjas” (s. 21). Studieförbunden instämmer i att ett sådant behov finns men vill poängtera den roll som de tio studieförbunden redan spelar på det här området, men som ofta förbises.

Studieförbunden beskrivs ibland som landets största kulturarena och är förutom biblioteken de enda som driver kulturverksamhet i alla landets kommuner. Dessa verksamheter är emellertid ofta sårbara eftersom de drivs av ideellt arbetande eldsjälar.³ Vid sidan om ytterligare insatser för att stärka arrangörer och små aktörer är det därför viktigt att ha med sig att sämre förutsättningar för studieförbund att verka lokalt samt stödja lokala musikarrangörer och nya musikskapare riskerar att ytterligare försämra möjligheterna till ett levande, lokalt musikliv.

4.1 En främjande funktion för musikområdet inrättas inom Statens kulturråd

Studieförbunden har inget att invända mot att Musikplattformen vid Statens musikverk avvecklas och att det inrättas en främjande funktion för musikområdet inom Statens kulturråd. Vi är vidare mycket positiva till att den främjande funktionen ska ha till uppgift att ”skapa goda långsiktiga förutsättningar för ett levande musikliv i Sverige” och ”främja ett varierat musikaliskt utbud i hela landet som är präglad av konstnärlig förnyelse och hög kvalitet”.

Vi hoppas emellertid att inrättandet av en ny funktion även kan innebära en utveckling av de främjande insatserna. Trots studieförbundens mycket omfattande och långvariga verksamhet på musikområdet, vilken beskrivits ovan, nämns folkbildningen ofta bara i en bisats i kulturpolitiska utredningar (vars huvudämne inte är folkbildning). En del av detta beror på ett många gånger ensidigt politiskt fokus på professionell kultur, på bekostnad av amatörcultur.

Extra viktigt blir detta mot bakgrund av vad Myndigheten för kulturanalys larmat om i flera publikationer: att det kulturpolitiska målet om delaktighet fortfarande inte uppnås och att det är fortsatt stora skillnader i kulturdeltagande mellan olika grupper och olika delar i landet. Kulturanalys konstaterar emellertid att deltagandet är bredare, såväl socioekonomiskt som geografiskt, i så kallad ”egenutövad kultur”.⁴ Denna form av egenutövad kultur eller deltagarkultur, som att t ex sjunga i kör eller spela i ett band, återfinns ofta inom just studieförbunden och den ideella kultursektorn.

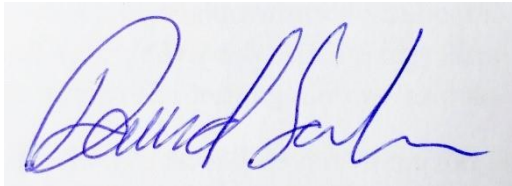
² Basen i svenskt musikliv (2019), Studieförbunden

³ Kulturens geografi: Tillgång till kulturutbud i landets kommuner - Kulturfakta 2019:3, Myndigheten för kulturanalys

⁴ En lägesbedömning i relation till de kulturpolitiska målen - Rapport 2019:1, Myndigheten för kulturanalys

Om den nya främjande funktionen på Statens kulturråd ska leva upp till de högt ställda ambitionerna är det av yttersta vikt att ta ett bredare grepp om musikområdet och inkludera även ideell kultur och amatörkultur i uppdraget att följa musikområdets utveckling, följa och sprida forskning på området samt identifiera utbildnings- och utvecklingsbehov. För ett blomstrande musikliv i hela landet krävs mer kunskap om musiklivets alla olika aktörer och hur dessa är beroende av och främjar varandra.

Studieförbunden i samverkan

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'David Samuelsson', is centered on a light gray rectangular background.

David Samuelsson
Generalsekreterare